

Vaardigheidskaart 1.1.1. INDELING VAN WERKSTUK / VERSLAG / PRAKTISCHE OPDRACHT

*Altijd pagina's nummeren; illustraties nummeren en van onderschrift voorzien!
Altijd eigen tekst gebruiken; citaten tussen "...." Altijd spellingscorrectie gebruiken!*

VOLGORDE/NAAM	WAT HOORT HIER IN / OP TE STAAN
TITELPAGINA	titel + naam, adres, postcode, woonplaats + school, klas, vak, docent + datum
INHOUDSOPGAVE	Mag direct na de titelpagina, of achterin na de bronnenlijst
VOORWOORD	Persoonlijk woord
PROBLEEMSTELLING	Vermelding en toelichting van hoofdvraag en deelvragen Uitleg van werkwijze
HISTORISCHE INLEIDING	Algemene inleiding op het onderwerp: tijd, gebied, enz.
HOOFDSTUKKEN	Voor elke deelvraag een hoofdstuk
CONCLUSIE	Samenvatting en beantwoording hoofdvraag
BRONNENLIJST	Alle geraadpleegde bronnen noteren volgens regels vaardigheidskaarten 5.1 en 5.2.

Vaardigheidskaart 1.1.2 INDELING VAN WERKSTUK / SCRIPTIE / PRAKTISCHE OPDRACHT

*Altijd pagina's nummeren; illustraties nummeren en van onderschrift voorzien!
Altijd eigen tekst gebruiken; citaten tussen "....." Altijd spellingscorrectie gebruiken!*

VOLGORDE/NAAM	WAT HOORT HIER IN / OP TE STAAN
TITELPAGINA	[titel] + [naam, adres, postcode, woonplaats] + [school, klas, vak, docent] + [datum]
INHOUDSOPGAVE	Mag direct na de titelpagina, of achterin na de bronnenlijst
VOORWOORD	Persoonlijk woord
VERANTWOORDING	Toelichting waarom het onderwerp belangrijk / zinvol is om te bestuderen
PROBLEEMSTELLING	Vermelding en toelichting van hoofdvraag (of hypothese) en deelvragen Uitleg van werkwijze
HISTORISCHE INLEIDING	Algemene inleiding op het onderwerp: tijd, gebied, enz.
HOOFDSTUKKEN	Voor elke deelvraag een hoofdstuk
CONCLUSIE	Samenvatting en beantwoording hoofdvraag of hypothese
EVALUATIE	Hoe beoordeel je – achteraf - zélf je werkwijze en je resultaten?
BRONNENLIJST	Alle geraadpleegde bronnen noteren volgens regels vaardigheidskaarten 5.1 en 5.2.

Een hypothese is een voorlopige conclusie / een vooronderstelling

Vaardigheidskaart 1.2 deel 1 [brugklas en hoger]

Drie soorten vragen

	Beschrijvende	Verklarende	Waarderende
Gaan over:	Gebeurtenis	Vergelijking en/of Verklaring en gevolgen	Eigen mening
Kenmerk:	Beschrijvend	Verband tussen dingen (wat hebben ze met elkaar te maken)	afweging op basis van argumenten
Voorbeeld- Vragen:	Wie Wat Welke Waar(in, onder..) Wanneer Hoelang Hoe (hoeveel)	- Wat is het verschil tussen.....? - Wat is de overeenkomst tussen.....? - Waardoor? (=oorzaak) - Waarom? (=reden) - Hoe komt het dat? (oorzaak of reden) - Wanneer + gaat? (= aan-leiding) - Waartoe leidde? (=gevolg) - Verklaar, hoe.....? (oorzaak + reden + aanleiding)	IN HOEVERRE is belangrijk of onbelangrijk; geslaagd of mislukt; verstandig of onverstandig; goed / slecht.

Vaardigheidskaart 1.2 deel 2 [brugklas en hoger]

Hoofd- en deelvragen

Voorbeeld

Hoofdvraag waarderende	<i>“In hoeverre is de persoon van Hitler doorslaggevend geweest voor zijn politiek succes?”</i>
Deelvragen beschrijvend beschrijvend beschrijvend verklarend	<ol style="list-style-type: none">1. Wat is bekend over het persoonlijk leven van Adolf Hitler?2. Hoe zag Duitsland er tussen 1918 en 1933 <i>politiek, economisch en sociaal-cultureel</i> uit?3. Wie waren Hitlers medestanders en tegenstanders?4. Hoe ging Hitler te werk bij het veroveren van de politieke macht in Duitsland?5. Waardoor of waarom waren zijn tegenstanders niet in staat die machtsgreep te voorkomen?

Opmerking

**Alle deelvragen tezamen moeten beantwoording van de hoofdvraag mogelijk maken!
Deelvragen vind je bijvoorbeeld door het schrijven van een goede algemene historische inleiding (tijd, gebied, enz.)!**

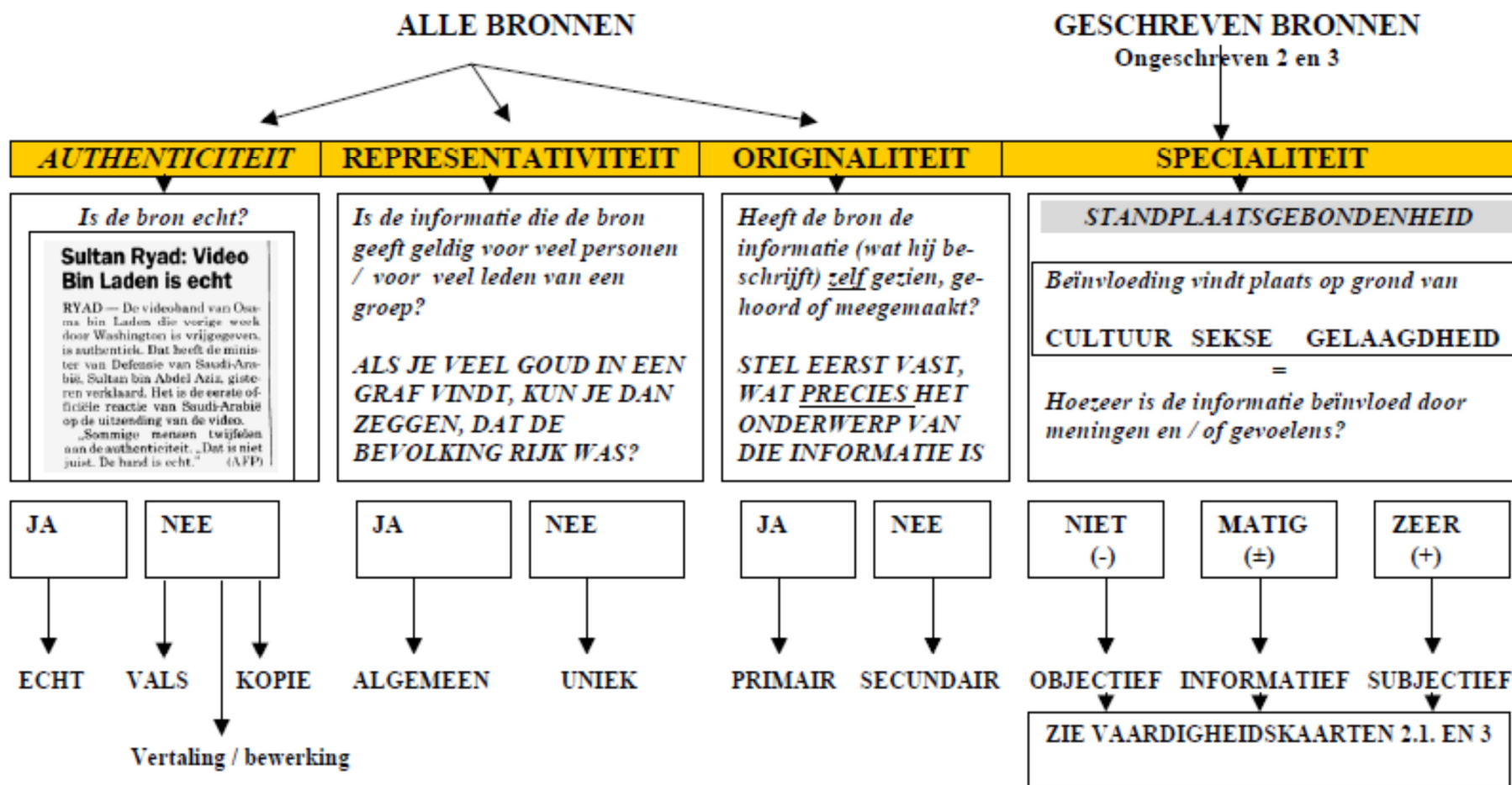
Hoe lees en leer ik een tekst? met een voorbeeld uit Eureka 2H/V *de schuine bruine woorden*

1. **WAT** speelt er? = onderwerp → titel van het hoofdstuk = **HOOFDVRAAG**:
Veranderende denkbeelden
§§ = **DEELVRAGEN**
— § 1: *Inleiding*
— § 2: *Wetenschap en techniek*
— § 3: *Kijk op de mens*
— § 4: *De opkomst van het protestantisme, de reformatie*
2. **WIE** zijn erbij betrokken? En **HOE** zijn ze erbij betrokken?
3. **WAAR** speelt het zich af?
4. **WANNEER** speelt het zich af? (= tijd + TV + KA's)
5. **WELKE** feiten /
WELKE argumenten /
WELKE gevolgen (wat is het gevolg van...) /
WELKE oorzaken (waardoor) /
WELKE redenen (waarom willen mensen)

Vaardigheidskaart 2.1 [brugklas en hoger]

Twee soorten bronnen: geschreven / ongeschreven			
Ongeschreven		Geschreven	
Onderverdeling	Voorbeelden	Onderverdeling	Voorbeelden
Voorwerpen → OBJECTIEF (-)	Wapens: dolk, pijl en boog; tank Gereedschap: ploeg, computer Gebruiksvoorwerpen: kast, tafel, Kleding: jurk, broek, jas, sandalen	Teksten, die bedoeld zijn om <u>gegevens vast te leggen</u> , zodat ze later als <u>bewijs</u> kunnen worden gebruikt →	Officiële: Paspoort, trouw/ geboorte akte, bekeuring, rijbewijs. Privé: diploma, testament, kassabon, hypotheekakte
Bouwwerken → OBJECTIEF (-)	Woning: hut, flat, grot, kasteel Infrastructuur: weg, sloot, brug Bijzondere bouwsels: hunebed, kerk,	Teksten die bedoeld zijn om <u>informatie te geven</u> →	Journalistiek: krant, tijdschrift Wetenschap: boek, tijdschrift
Beeld en geluid → INFORMATIEF (-) /	Beeld: foto, film, tekening, (stand)beeld Geluid: CD, radio, bandopname	Teksten die bedoeld zijn om <u>meningen en/of gevoelens te uiten</u> →	Ego- (ik-) documenten: Dagboek, liefdesbrief Propaganda: pamfletten,
Levende personen → Informatief / subjectief	Ooggetuige		
Objectief = niet beïnvloed door meningen of gevoelens (-) Informatief = matig beïnvloed (±) Subjectief = zeer beïnvloed			

Vaardigheidskaart 2.2 [bovenbouw] Beoordeling van informatie = bronnenonderzoek

Vaardigheidskaart 2.3 [brugklas] stap 1 + 3

Bronnen beoordelen

Stap 1 Ongeschreven en geschreven bronnen

ONGESCHREVEN

1. Voorwerpen, gebouwen
2. Beeld- en geluid, monumenten
3. Levende personen

GESCHREVEN = alle teksten en cijfers

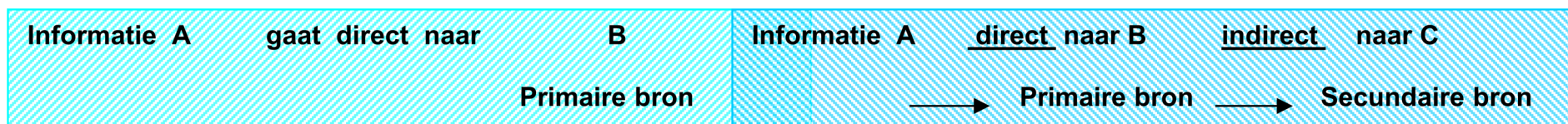
- A. Documenten
- B. Boeken, tijdschriften, kranten
- C. Dagboek, persoonlijke brief, propaganda

Stap 3 Primair / secundair

Ja: primair

Nee: secundair

De bron heeft het **zelf** gehoord, gezien of **zelf** meegemaakt
De bron heeft het **van anderen** gehoord of gelezen

Vaardigheidskaart 2.3 [klas 2] stap 1 + 2 + 3

Bronnen beoordelen

Stap 1 Ongeschreven en geschreven bronnen

ONGESCHREVEN	GESCHREVEN = alle teksten en cijfers
<ol style="list-style-type: none"> 1. Voorwerpen, gebouwen 2. Beeld- en geluid, monumenten 3. Levende personen 	<ol style="list-style-type: none"> A. Documenten B. Boeken, tijdschriften, kranten C. Dagboek, persoonlijke brief, propaganda

Stap 2 Objectief (-) =
niet beïnvloed

Informatief (±) =
weinig beïnvloed

Subjectief (+) =
zeer beïnvloed

Standplaatsgebonden -	Standplaatsgebonden ±	Standplaatsgebonden +
------------------------------	------------------------------	------------------------------

Stap 3

Ja: primair	Nee: secundair
De bron heeft het zelf gehoord, gezien of zelf meegemaakt	De bron heeft het van anderen gehoord of gelezen
Informatie A gaat direct naar B Primaire bron	Informatie A <u>direct</u> naar B <u>indirect</u> naar C → Primaire bron → Secundaire bron

Vaardigheidskaart 2.3 totaal = stap 1 + 2 + 3 + 4 [Klas 2 en 3] Bronnen beoordelen [kort stappenplan]

Stap 1	ONGESCHREVEN	GESCHREVEN = alle teksten en cijfers
	1. Voorwerpen, gebouwen 2. Beeld- en geluid, monumenten 3. Levende personen	A. Documenten B. Boeken, tijdschriften, kranten C. Dagboek, persoonlijke brief, propaganda

Stap 2	Objectief (-) = niet beïnvloed	Informatief (±) = weinig beïnvloed	Subjectief (+) = zeer beïnvloed
	Standplaatsgebonden -	Standplaatsgebonden ±	Standplaatsgebonden +

Stap 3	Ja: primair	Nee: secundair
---------------	--------------------	-----------------------

De bron heeft het **zelf** gehoord, gezien of **zelf** meegemaakt

De bron heeft het **van anderen** gehoord of gelezen

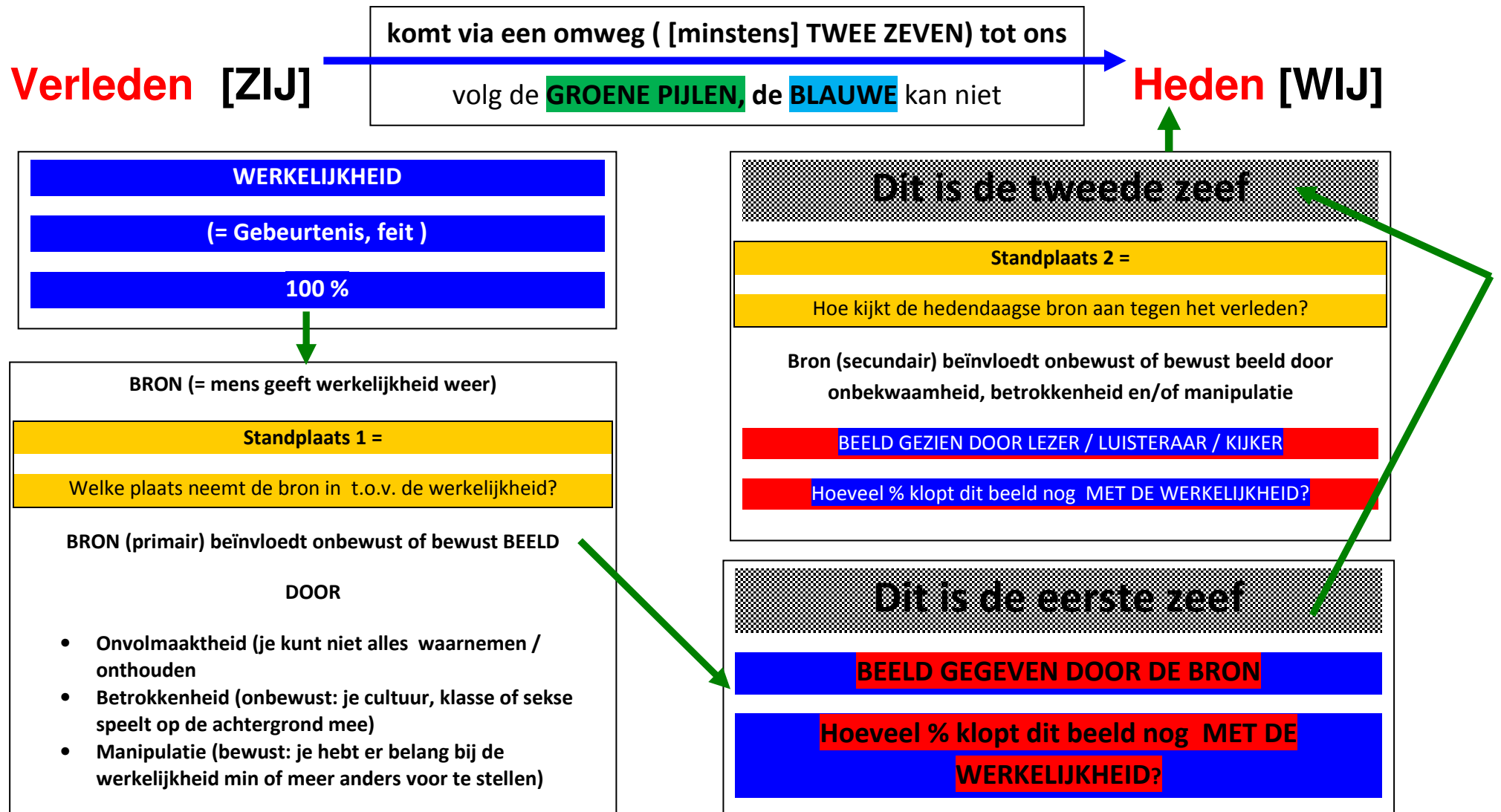

Stap 4 Representativiteit. Is de bron representatief voor wat of wie?

Ja = algemeen = de informatie geldt voor vele gevallen	Nee = Uniek = de informatie geldt voor 1 of enkele gevallen
---	--

Vaardigheidskaart 2.3 extra [HAVO-bovenbouw en VWO]

Standplaatsgebondenheid

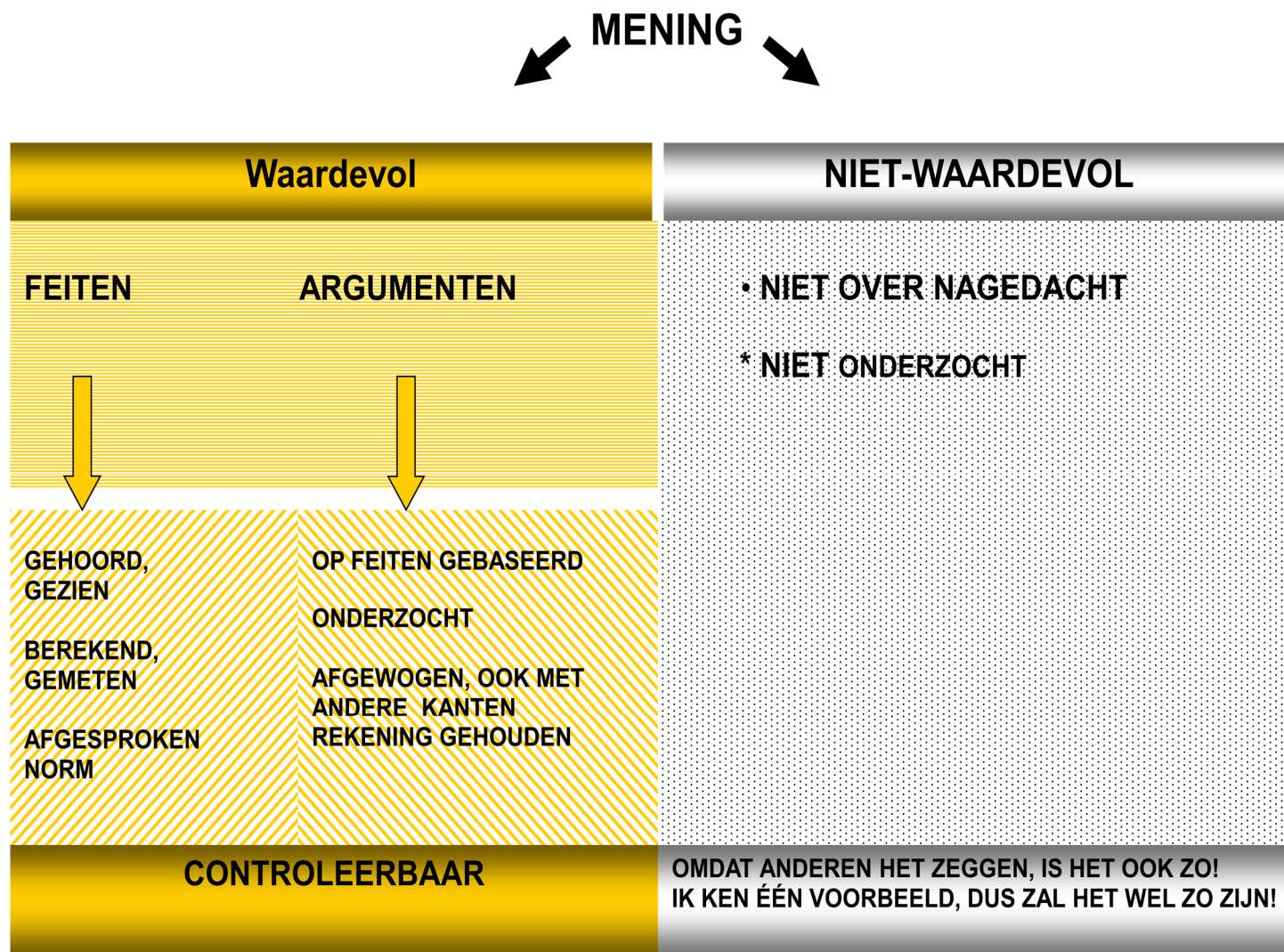

Zie verder vaardigheidskaart 2.3.

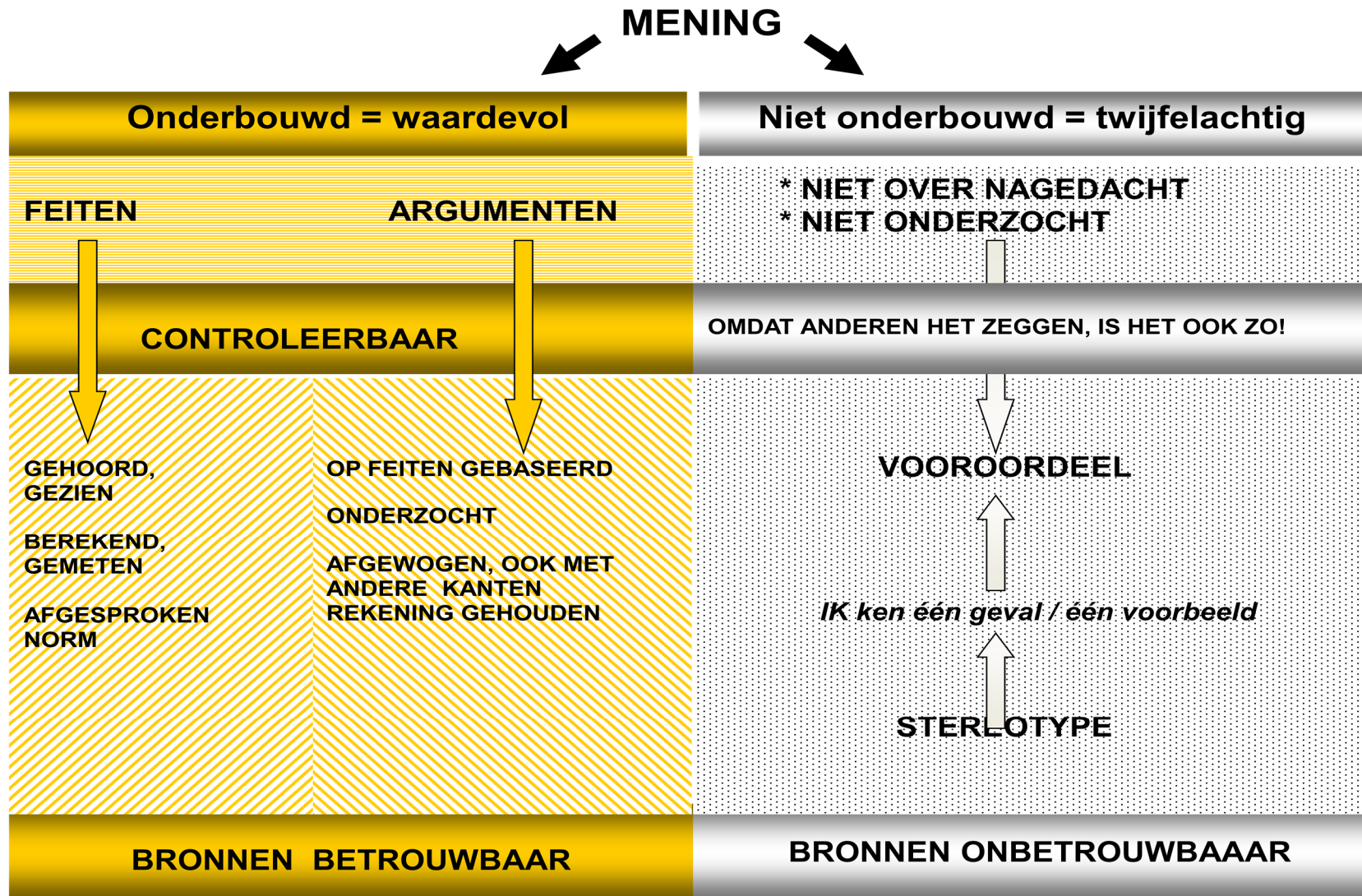
Vaardigheidskaart 3.1 [onderbouw en bovenbouw]

Feit, mening en argument

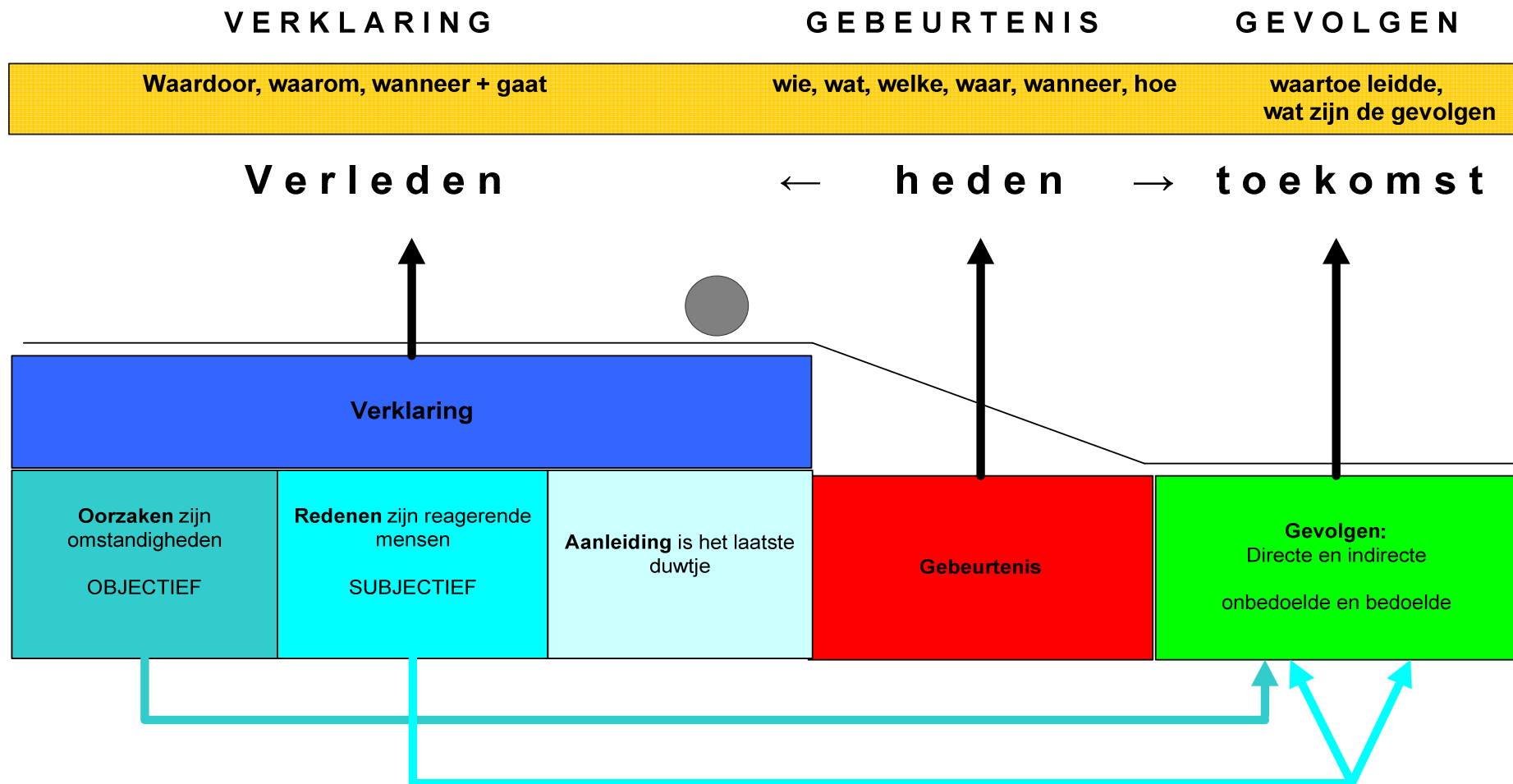
Vaardigheidskaart 3.2 [HAVO-bovenbouw en VWO]

Feit, mening, vooroordeel, stereotype

Vaardigheidskaart 4.1. [BRUGKLAS EN HOGER]

VERKLARING, GEBEURTENIS, GEVOLGEN

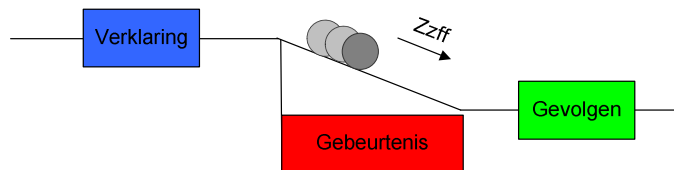
Vaardigheidskaart 4.2 [brugklas en hoger]

VERKLARING, GEBEURTENIS, GEVOLGEN

Kijk eens naar de volgende tekening. Je ziet twee horizontale lijnen, die met elkaar verbonden zijn door een schuine lijn. Het balletje zal nooit uit zichzelf gaan rollen, want het ligt op een horizontaal vlak.

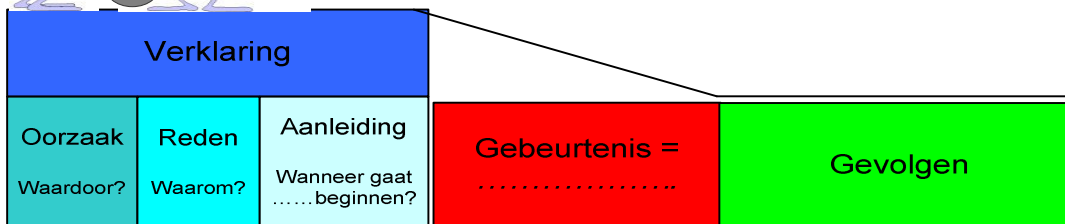
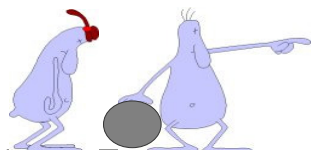

We spreken af, dat als het balletje van het schuine vlak rolt dat dat een gebeurtenis is. (De tweede horizontale lijn stelt de gevolgen voor!)

Er moet dus kracht worden uitgeoefend op het balletje om de gebeurtenis te laten plaatsvinden. En er moet **iemand** zijn die die kracht **wil** gaan uitoefenen. Als je nu kijkt naar het balletje, zie je dat goed. Het linker mannetje lijdt onder een probleem (het balletje) en er is iemand die kracht op het balletje wil gaan uitoefenen om zo iets aan het probleem te doen. Het balletje wordt zo geduwd naar het einde van het horizontale vlak.

Het balletje (= de oorzaak) en het poppetje (= de reden) zijn onderdeel van de verklaring van de gebeurtenis. De vragen hierbij zijn resp. waardoor en waarom?

Als het balletje helemaal tot aan het eind is geduwd van het horizontale vlak dan is er alleen nog maar een laatste zetje nodig. Op dat moment gaat het balletje zelf rollen en is **de gebeurtenis** begonnen. Dat laatste zetje noemen we **de aanleiding**. De aanleiding is het laatste deel van **de verklaring**: DE VRAAG HIERBIJ IS: **WANNEER GAAT DE GEBEURTENIS BEGINNEN**

Vaardigheidskaart 5.1. REGELS voor BRONVERMELDING / TITELBESCHRIJVING

BOEKEN

Achternaam + voorletter(-s) + voorvoegsels | titel + ondertitel *cursief* of *onderstreept* | deel | plaats van uitgave + uitgever + jaar van uitgave ^{druk}

één schrijver

Loon, Paul van, *Vampier in de school*. Amsterdam [Elzenga] 1999⁷

Presser, J., *Ondergang. De vervolging en verdelging van het Nederlandse jodendom 1940-1945. Deel II*. 's-Gravenhage [Staatsuitgeverij / Martinus Nijhoff] 1965

Twee of drie schrijvers: alle twee of drie

Musterd, C., en Talsma, J., *De puntjes op de scriptie. Aanwijzingen voor de verzorging van scripties, werkstukken, nota's...*Rijswijk [Nijgh & Van Ditmar] 1994

Meer dan drie schrijvers: e.a. (=en anderen)

Buck, P. de, e.a., *Zoeken en schrijven. Handleiding bij het maken van een historisch werkstuk*. Haarlem [Gottmer Educatief] 1982

Instelling, bedrijf, enz.

Scholengemeenschap De Amersfoortse Berg, 1997-1998. Amersfoort z.j.
Rijksvoorlichtingsdienst. *Samenvatting beleid kabinet Den Uyl 1973-1977*. 's-Gravenhage [Staatsuitgeverij] 1977

Vaardigheidskaart 5.2. REGELS voor BRONVERMELDING / TITELBESCHRIJVING (vervolg)

ARTIKELEN IN TIJDSCHRIFTEN, KRANTEN

Achternaam + voorletter(-s) + voorvoegsel | titel en ondertitel tussen " " | tijdschriftnaam *cursief* of onderstreept | jaargang + jaar + bladzijden

Pol, Arent, "Euro's in de vroege Middeleeuwen?" *Spiegel Historiae. Magazine voor geschiedenis en archeologie* 34 (1999) blz. 298-306

Volkskrant, de - , donderdag 16 maart 2000, bladzijde 23

INTERNET, CD-ROM, FILM, TELEVISIE

Altijd website en datum vermelden! Bij cd's, speelfilms en televisie vermelden: CD-ROM, Speelfilm, Televisieprogramma en omroep, enz.

Stamboomonderzoek, <http://www.archief.nl/rad/genealogie>. 16 maart 2000

Toetanchamon, CD-ROM *Encarta Encyclopedie 1998 - Winkler Prins –editie* [Microsoft] 1998

The man in the iron mask, Speelfilm USA, Randall: United Artists 1997

NOVA, TV-actualiteitenrubriek NPS / VARA, zaterdag 24 november 2001

Let op !!

- 1. geen woordenboeken en atlassen in bronnenlijst**
- 2. geen persoonlijke titels (mr., dr., drs., professor, jonkheer, enz.) bij schrijvers vermelden**
- 3. z.j. = zonder jaar van uitgave; z.p. = zonder plaats van uitgave**

Vaardigheidskaart 6. [brugklas en hoger]

STAATSVORM EN REGERINGSVORM

